

พระราชบัญญัติ เหมียญจักรมาลา และเหมียญจักรพรมดิมาลา พุทธศักราช ๒๔๘๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)
อาทิตยทิพอาภา
พล.อ. พิชเชนทรโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๔
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขกฎหมายว่าด้วยเหมียญจักรมาลาและเหมียญจักรพรมดิมาลา
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ เหมียญจักรมาลาและเหมียญจักรพรมดิมาลา พุทธศักราช ๒๔๘๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเหมียญจักรมาลารัตนโกสินทรศก ๑๒๑ และพระราชบัญญัติ เหมียญจักรพรมดิมาลารัตน
โกสินทรศก ๑๓๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

คำว่า “ทหารและตำรวจ” หมายความว่า ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ และตำรวจ

คำว่า “ข้าราชการฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการ
พลเรือนสังกัดกระทรวงกลาโหม และข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เว้นแต่ข้าราชการ
ประเภทวิสามัญ

มาตรานี้ยกเลิกตามพระราชบัญญัติเหมียญจักรมาลาและเหมียญจักรพรมดิมาลา (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๐๗ และให้ใช้
คำต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทหารและตำรวจ” หมายความว่า ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศและตำรวจ

“ข้าราชการฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการ
พลเรือนสังกัดกระทรวงกลาโหม ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการอัยการตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการและหมายความรวมถึงพนักงานเทศบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบพนักงาน
เทศบาลด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่ข้าราชการวิสามัญหรือพนักงานเทศบาลวิสามัญ”

มาตรา ๕ เหรียญจักรมามีลักษณะเป็นเหรียญเงินกลมด้านหน้ามีรูปจักร กลางวงจักรเป็นรูปช้าง กับจารึกอักษรว่า “ส.พ.ม.จ.๕” มีห่วงห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร สีแดงขอบเขียว มีริ้วสีเหลือง ริ้วสีน้ำเงิน ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

มาตรานี้ยกเลิกตามพระราชบัญญัติเหรียญจักรมามาตรา และเหรียญจักรพรรดิมาตรา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๕ เหรียญจักรมามีลักษณะเป็นเหรียญเงินกลมด้านหน้ามีรูปจักร กลางวงจักรเป็นรูปจุมมงกฏ พานรองสองชั้นมีเครื่องสูงสองข้าง ด้านหลังมีรูปจักร กลางวงจักรเป็นรูปช้างกับจารึกอักษรว่า “ส.พ.ม.จ.๕” มีห่วงห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร สีแดงขอบเขียวมีริ้วสีเหลืองริ้วสีน้ำเงินประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

มาตรา ๖ เหรียญจักรมามาตราสำหรับพระราชทานแก่ผู้ที่มียศทหารหรือตำรวจตลอดจนที่ยศนั้น ๆ ทั้งต้องเป็นผู้ที่รับราชการประจำการหรือในกองประจำการรวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี การนับเวลาราชการ ให้นับตั้งแต่อายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ หรือตั้งแต่วันขึ้นทะเบียนกองประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ เหรียญจักรพรรดิมาตรา มีลักษณะเป็นเหรียญเงินกลมรูปจักร ด้านหน้ามีรูปครุฑพ่าห์อยู่ในวงจักร ด้านหลังมีรูปช้างอยู่ในวงจักรจารึกอักษรโดยรอบว่า “บำเหน็จแห่งความขยันและมั่นคงในราชการ” เบื้องบนเหรียญมีเครื่องหมายพระมหากษัตริย์ ห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร สีแดงขอบสีเหลืองกับสีเขียว ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย สำหรับพระราชทานสตรีให้ห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

มาตรา ๘ เหรียญจักรพรรดิมาตราสำหรับพระราชทานข้าราชการฝ่ายพลเรือน ที่รับราชการมาด้วยความเรียบร้อยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี

การนับเวลาราชการ ให้นับโดยคำนวณเวลาราชการทั้งหมดของผู้นั้นรวมกัน แต่ถ้าผู้นั้นเข้ารับราชการก่อนอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ให้นับตั้งแต่วันอายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์เป็นต้นไป

มาตรา ๙ ทหารและตำรวจที่รับราชการมารวมเวลาราชการไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี หากไม่เข้าเกณฑ์ที่จะได้รับพระราชทานเหรียญจักรมามาตรา ๖ ก็ให้ได้รับพระราชทานเหรียญจักรพรรดิมาตราตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๐ ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเหรียญจักรมามาตราหรือเหรียญจักรพรรดิมาตรา ให้มีประกาศนียบัตรทรงลงพระปรมาภิไธย และประทับพระราชลัญจกร

มาตรา ๑๑ การพระราชทานเหรียญจักรมามาตรา หรือเหรียญจักรพรรดิมาตราพระราชทานเป็นกรณีพิเศษ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานวายชนม์ ให้ทายาทโดยธรรมรักษาไว้เป็นที่ระลึก แต่ถ้าผู้ได้รับพระราชทานก็ตี ทายาทโดยธรรมก็ตี ประพฤติตนไม่สมเกียรติ อาจทรงเรียกคืนได้ ถ้าสงัดไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ภายในกำหนดสามสิบวันจะต้องใช้ราคาเหรียญนั้น

มาตรา ๑๒ เหรียญจักรมามาตราหรือเหรียญจักรพรรดิมาตราจะพระราชทานแก่ผู้ใดอย่างใดอย่างหนึ่งแต่อย่างเดียวเท่านั้น

มาตรา ๑๓ บรรดาผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเหรียญจักรมาลาหรือเหรียญจักรพรรดิมาลาอยู่แล้ว ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้มีสิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ทุกประการ

มาตรา ๑๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี